

Leo Luksi eristused, tehtud väsimuse foonilt, allikatesse süvenemata ning eelnevaid eristusi meelega veel lugemata

Minu eristuste kujunemisel on kõige olulisemat rolli mänginud Heideggeri mõtlemine, ometigi ei arva ma, et mõtlemiseks läheb tingimata vaja kõigi klassikaliste filosoofia terminite määratlemine ja süstemaatiline kasutamine. Mõistagi läheb aga määratlusi vaja, kui üritada oma mõtlemist seletada teistele akadeemilistele filosoofidele.

Metafüüsika — on minu jaoks range mõtlemine/teooria oleva tervikust ja/või oleva algetest (arche). Metafüüsika küsib: mis (ja miks) on olev tervenisti? Nt. Leibnizi sõnastuses: millepärast on ülepea olev ega pigem eimiski?

Metafüüsik lähtub intuitsioonist, et üldisus kui selline on olemas, et kõik on üks (Herakleitos). Seega ei kattu minu metafüüsikakontseptsioon analüütilises filosoofias käibivana, kus metafüüsikat mõistetakse, niipalju kui ma olen aru saanud, teatud tüüpi probleemide käsitlemisega.

Kuigi iga filosoofia ei ole eksplitsiitselt metafüüsika, sisalduvad mistahes filosoofias ja ka loodusteadustes kindlasti metafüüsilised eeldused, näe **metafüüsiline alusasend** (Heidegger). Seega on viljakas kasutada omadussõna metafüüsiline ka teatud mõtteviiside kohta siis, kui ei tehta eksplitsiitset metafüüsikat.

Ainus võimalus filosoferida mittemetafüüsiliselt on minu hinnangul radikaalne kriitika (eitamise tähenduses), radikaalne skepsis. Samas ei tohi see skepsis muutuda dogmaks, skeptik peab olema avatud võimalusele, et mõni metafüüsikateooria ta ümber veenab.

Ontoloogia — on minu jaoks käsitus olemisest, Heideggeri ontoloogilise diferentsi valguses. St. metafüüsika, mis käsitab olemist mingi ülimalt olevana, ei ole ontoloogia (see käsitus ei pruugi olla Heideggeri võtmes korrekne, peaks meenutama Heideggeri käsitust onto-teoloogiast). Pigem eelistan rääkida ontoloogilisest tasandist või suundumusest mõtlemises kui ontoloogiast (selline distsipliini-mõiste viitaks, et meil on võimalik välja töötada positiivne ontoloogia). Minu praeguse arusaama kohaselt on ainus võimalik ontoloogia languse ontoloogia (Vattimo), puudumise ontoloogia, mõtlemise suunatus oleva suhtes teise, *ei* suunas – st. varase Heideggeri mõttes fundamentaalontoloogia taotlus on täitumatu.

Fenomenoloogia — on naiivne avatus *asjade endi* jaoks. Pean oluliseks Heideggeri poolt tehtud ümbertõlgendust fenomenoloogiast (SZ sissejuhatus), mille järgi fenomen huvitavas (Heidegger ütles “algses”) tähenduses on see, mis ennast enamasti ei näita, keeldub, ei-b. Fenomenoloogilise kuuldavõtu kaudu saan põhjendada oma jätkuvat huvi ontoloogia vastu, vaatamata sellele, et olen skeptilisel seisukohal mistahes positiivse ontoloogia väljatöötamise suhtes.

Transtsendentaalne filosoofia on termin, mida ma aktiivselt ei kasuta ega oma mälus selget definitsiooni. Peaks vaatama sõnastikke ja konteksti, kuid see poleks siis enam minu määratlus ning ei jaksa ka. Sorry.